

ЗАМАН

Геурге кюн,
2014 жылны
16-чы декабри
№ 241 (19662)
Багысы 10 сомду

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КъМР-ни Башчысы

Республикага он машина келтирилгенди. Тюнене Абхазия майдонда тизилген жаны троллейбусаны кьорюге келгенди ора-сында КъМР-ни Башчысы Юрий Кокос да бар эди.

Ананы аларында селеше, Нальчик шахары мери Мухамед Кодожов троллейбусаны паркы эски болганын, аланы алыштыдырдыгы керекиси эртенден бери айтылганын билдиргенди. Энди ол мурата жеткенби, дегенди ол.

Жаны троллейбус Саратов областын Энгельс шахарына

Нальчикни жолларында энди жаны троллейбуслар жорюкдюле

тирге керекисин беллигенди. «Шаушукча, шахарга жууу эллеге шендо жиберек, хайры болукмуду неда бек алгы. Нальчикдеги рейсли талпандардыгымы керекди» - деп эсертгенди ол шахарны мерине.

Аны бла берге уа, Юрий Кокос белгиленгенин, маршруталада, такси службада ишленгеге чырмагы да жарарык тойюдио. «Алай ала да адамланы ырактыкларына бла кьоркюузулукларына жалчытыргы борчул болганын ангаларга керекдиле. Ким биледи, бу троллейбусаны керселе, кеслерин машиналарын тап халга келтирме келенир эселе уа» - деп кьоркюу ол.

Юрий Александрович пассажирини да жаны машиналарга ие кезден кьарарга, сак болурга чагырыганды. «Ала шендо кылай ариуларды, тазалдыла. Аны не кьездер кел заманга сакларга керекди» - деп беллигенди.

Троллейбуслар бла шагъыреини аны бла башламганды Юрий Кокос Нальчик шахарны 4-ию номерли школуну окуучулары бла бирге, жолу бир кесенин барып, машиналары техника онгарын да кергенин. Троллейбуслар бусагъатдагы технологияларга керуе ишленгенлерин белгилерчады. Ала ны кумуляторлары нанотехнологияларга керуе жарашдырылганды. Ала авионом халда 50 километр жолу бардыла. Ток изада авария болса окуна, машина, жолундан таймай, рейсин акырына дери ытерикди.

Троллейбусаны паркын жаныгътынуу юсонден бурюккуну республиканы Башчысы бийыл августта берген эди. Машиналары сатып алыргы республикалык бюджетден 106 миллион сом бьлонгениди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ЖАМАУАТ ПАЛАТА

Эл мяюкню тамблагы кюню бийик билимди, уста специалистлени кьолларындагы

Къабарты-Малкъарда тахта кьвет эм жемиш продукцияны чыгаруу жаны бла болуму эмда бу сфераны айнартыгы не амаланы хайранынгьа керекисини юсонден республиканы Жамауат палатасына кенеш бардырылганды.

Ары Эл мяюк министрствону, аграр университети, кыуам илму-изилм институтуна эмда предриятиаланы келечилери да кыатышканды.

Эл мяюк министрствосун орукбасары Биттиляны Хаким бьломде болуу бла шагъыреиндиргенди. Ол келтирген тарихлеге керуе, бийыл КъМР-де 27 миллиард сом багысына эл мяюк продукция чыгарылганды. Тахта кьвет эм жемиш продукцияны юсонден айтханды, ала бла республика кер-

азы бла 400 миң тонна продукция берликдиле» - дегени министр орунбасары.

«Жемиш эм наньик продукцияны юсонден айтханды, бийыл аладан эм аздан 130 миң тонна чыгъарылганды. Республиканы ичинде 90 миң тонна кыралдыкы. 40 миң тонна уа башха регионларга жибериликди. Тахта кьветлени ёсдюору жаны бла да болум игиди дегге болукду. Аграрийле аладан 373 миң тонна жьйргъа тавуевдиле. Мында да 120 миң тоннадан кылагъаны тыш рыноклада сатылыгыды.

Ахыры 2-чи беттеди.

Тюбешув

Административ тьйгьычланы кетерича

Чегем району администрациясында КъМР-де предрииматель лени эркинликлерин кьоруула жаны бла улупономеченей Пшкан Таов району бизнесмелери бла тюбешгенди. «Жайында администрацияны башчысы Каншуй Ахатов да кыатышкан эди» - деп билдиргенди муниципалитети пресс-службасында.

Предриимательлени жарсылары, соруллары, бьломню айнартуу бла байламлы торлю-торлю оюмлары - аланы юсонден тюбешуде тынгы ушак бардырылганды. Пшкан Таов аланы улупономеченей борчлары бла шагъыреиндиргенди, кыалайда не торлю себеплик эгерге болугуу да билдиргенди.

решиленин проблемалары бирси жерден арык башхалды деп айтханы магынасы жокду. Административ тьйгьычла, бюрократия. Эни иш бла юрештене ала бла терк-терк тюбешгеней турадыла. Аны юсонден кенешге

Бизни корю

ПАРЛАМЕНТ

Къутхарыучуланы гаражаларын кьютюрю муратга

КъМР-ни Парламентини президиумуну кезуюу жыйлыуунда «КъМР-ни кьырал саууларыны юсерленеу закону 11-чи эмда 16-чы сатыларына торлеунуле созюленгениле.

Анда сёз «КъМР-ни кьырал кьутхарыучу» деген атын тохтатырынуу юсонден барады. Законла чыгъаруу, кьырал кьутхаруу эм жьр-жерги самуурлауене жаны бла комитети башчысы Хазратали Бердов ангалатханды, торлеунуле кьабил керюселе, закон кьутхаруучу усталыкны даражасын кьорюрге болушурукду.

Президиуму келечилери «2016 жылда КъМР-ни урунуу рыногуну энчиликкерине келтирген коэффициентни тохтатырынуу юсонден» закону проектин да созюленди. Келюе жьл 1-чи январьдан башлап РФ-ни Налог кодексини 227.11-чи сатьясына этилген торлеунуле кючлерине

киредиле. Анда сёз предриимательле тыш кьыраллыны ише алганды, аланы патентлери бар эсе, телеуени юсерленден барады.

Бюджет, налгоса эм финансла жаны бла комитети башчысы Михаил Асрашагову айтханды на кере, республикада ишлерге сойген тыш кьыраллыны саны ёсеней барады. 2010 жылда 782 патент берилген эсе. 2014 жылда ноябрь анда болган кьорюдилене тийишпликте уа ала 4316-га жеткенди.

Законда уа тыш кьыраллы фьидасыдан теленген коэффицент тохтатырылды: адамлада ишленгенге - 1.2, предрииматрда бла эчип предрииматрларда урунганнагы уа - 1.5. Алай бла тыш кьыраллыны фьидаларыдан республиканы бюджетте 48 миллион сом жыйлыгы бьлгенениди.

Депутатла дагыда «2014 жылда эмда 2016-2018-тен кезиде КъМР-ни бюджетини юсонден» ресту-

билкалы законга торлеунулене да тинткенди. Ала федеральный бюджетке кышак ача бериле эмда республика кеси боюна борчу алганы бла байламдыла. Документ депутатла эмда битеу жуурлы ведомстволарга берилгенди. Аладан келген торлеунулене бла эсерттилены тинтенден сора закон Парламентини кьирп план жыйлыуунда созюлюкдю.

Президиуму келечилери федеральный законла эсептерини кьез кьараларын да билдиргенди. Ол санда РФ-ни субъектеринде законла чыгъаруучу эмда толтуруучу власть оргналаны ишлерин кьорууну битеуюу принциптерини эмда РФ-ни граждандарны айыруула эмда референдумларга кыатыштыргы кьырал гарантияла берюу жаны бла законла созюленгениле.

Бу закон бла байламлы депутатланы оюмлары торлю-торлю сора ала документте тутхучу-

лук эмтеме келтишгендиле. Парламентлени араларында байламлыканы келечилерде коллегаларыны законодательный башламчылыкларына да кьаратылдыла. Ала арасында сабийлери болган кююрге кьырал тутхучулукту эми, кьырал эм муниципал керекени толтурганда, жумушлан контракт бла таммалау эмда башха вопросла бар эдиле.

Депутатла КъМР-ни Башчысы-ни Администрациясыны кьырал-паруу управлениясыны кенешчиси Ньгерланы Магомеди жаны Алимини, законла чыгъаруу ише жетишимлери белгилеп, аны КъМР-ни Парламентини Сыйла грамотасы бла сауулаганла оноу эткенди.

Жыйлыуда башха вопросла да созюленгениле.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

ЮБИЛЕЙ

Ана тилни сакълаууру, фахмуланы гюрбежиси

Бу кюннде «Къарачой» газетни 90-жыллыгы беллиленгенди. Анга «Заман» газетден да жуекен баргъан эдик. Материалны авторундан сора да, баш редактору орунбасары Кьоманьиланы Асан.

Юбилейге аталгын Байрам Черокес шахарда «Алт сарыук» деген уллу сому комплекске бардырылганды. Ары, кьырал кьулукчулардан сора да, Къарачай-Черкесни кел сыйлы адамын, белгили артистлени, журналистлени да чакыргъан эдиле.

Юбилей ингирини Россияны сыйлы артисти, КъМР-ни Башчысыны кенешчиси Езденилы Альберт алгын сёзю бла ачып, жьр да айтханды. Андан сора да анда кьел бьлшенгениле. «Къарачайны» коллективни алгышлыганды.

Республиканы миллетлени ишлери, асламын коммуникация эм басма жаны бла министр Евгений Кратов газетни тарыхыны эм бююноклук жашаууну юсонден айтханды, редакция ишленгенини бир кьауумун сыйлы грамотала бла сауулаганды.

Совет власть тохташкандан сора, 1924 жылда 19-чу октябрден тура теберип, «Таулу жашуу» деген

ат бла газет чыгып башлайды. Ол агитатор, пропагандист борчуларын толтуруганы бла бирге ана тилден окутуу китапны орунун да тизгенди. Биринчи адабият бөт 1927 жылда. Улуу Октябрь революцияны ончыллыгына аталып чыгъганды. 1928 жылга дери бу республикада китاپла, газетле да араб харифла бла басмалангандыла. 1929 жылы 1927 жылга дери уа латин, андан сора уа кириллицага кьенгенди.

Кьчюнчоклекте дери газетни баш редакторлары терк-терк алыштырылып тургандыла. Ол кьыраллыбызда политика жашауу тынчлыкты болмаганы бла байламлы эди. 1929-30 жылга онынбаш редактор алышынганды. Ала аны сандында кьарачай адабият аатары айтылган Ертенланы Азрет, Кьарачайланы Исса, Орусланы Махмет, Борьжыланы Тохтар, Байышыланы Абун-Керим болгъандыла.

Затени жаны емюру халкъ Кьчюнчоклекте дери газетни

да башланады. Ол кезиледе анда Тохчукланы Хусей (редактор), Байрамкыуланы Алибек, Лайпанланы Сейит, Ортабайланы Тохтар, Чочулан Магомед, Алилан Солтан, Хубийланы Осман, Кьулбекланы Алий, Алилан Ракай ишленгенди. Ала аны изырындан а баууланы Аубекри (редактор), Эбзеланы Ханфарй (аны орунбасары) эм башкала келгенди.

Ахыры 2-чи беттеди.

Интернет проект

Билеклик этейик!

Къабарты-Малкъарны ара шахары «Город России-национальный выбор-2014» деген кьол кьютюрюге кыатышанды. Ол Интернетте юсуу бла бардырылды. Бусагъатта Нальчик 12-чи жердеди.

Проектни сайтында (http://город-россии.рф) кюн сайын бийылны 30-чу декабриде 15 сатыкта дери кьол кьютюрюге болуккунду. Аны ючюн конкурска кыатышхан шахарланы тизмесинде бирин сайлап, аны алында «Голосовать» деген тьоекчени басарга керекди. Кьол кьютюрюг неда кесинги оюмуну билдирмейди. Бир ир-аредден суткага жалаанда бир кере кьол кьютюрюге болуккунду.

«Город России» деген Интернет проект маданият, тарых, архитектура хазаналаны сакъланярларына, аллага эс буртурууну, миллет айныгы ва себеплик этер мурат бла кьыралганды.

Сайланган шахарга уа айныгы, алга атларга жаны онгла чыгъарыкыдыла. Аны, Россияны кесинде киби, андан тышханда да танырыкыдыла.

Конкурс Туризм жаны бла федеральный агентствону болушугуу бла бардырылды.

КъМР-ни Басма эм асламын коммуникация жаны бла кьырал комитетини пресс-службасы.

Жазылып-2015

Шахарчылагга, эллиге да бирча керекди газетибиз

Алга «Коммунизмге жол», энди уа «Заман» газетини кесими тангыялы окуйма. Ол бизни илмуда, литературда, искусствода, спорда миллетибизни, республикабизны аатарын айтдырган жашларбыз, кьыларбыз бла кьуруда шгырей этенлей турды.

Кинди да билмейме, мен ала аны юсеринден сатьяланы, очеркени, зарисовкаланы да окусам, алай адамларыбыз болганы бла бек ётмеленде. Тарых магыналы материалла да эс бурмай кьюймай. Дагыда биз, шахарда жашаганла, узак тау эл-»

рына да юсеринден бизге хапар билдиргенлей турады. Газетибиз барыбызга да бирча бек керекди.

Алайда да, «Заман» замандан артха кьалмай атлайды. Анда ишлеген журналистле миллетибизге кьулукту этеди. Ана тилибизде жалаанда бир газетибиз чыгыды да, анга кьзулук болуу, жазылуу, аны окуу хар бирибизни да хышуну борчубуду.

«Заманны» - хар таулу ююрге!

«Заман» тарыхыбызны ачыкларга, культурабизни айнартууга, тилибизни, адет-тёлерибизни сакларга кюн сайын юрөшеди. Дагыда жаш тьлюно ахшы колөпеди юрөитуну, ол адепни, окуулу, хунерли болуп ёсюно баш борчуна санайды, дайым кыайгысын кьереди.

Алайды да, жазылыз, алыгыз, окугыз ана тилибизде чыккан газетни. Анда басмаланган материалла бла сабийлеризини, туудукларыбызны шагъырей этиги. Ийаныгыз, ол хар таулу ююрге жангыз да игилик келтирликчи.

«Заман» газетни редколлегиясы.

Бизни индексилэ - 51532

Эл мюлктю тамблагзы кюню бийик билимли, уста специалистлени кьолларындагы

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Айнтыу программаларны чегленити тахта кегелге ёдоорулген жерлени өлчөмү 2020 жылга энтта да 10 миң гектарга акбююридж. Ош ала иштиилшишча кыргызанда, эм ази бла 270 миң тонна продукция алырга он берликди.

Биттиляны Хаким тепилчаланы, тахта кегелге эм жармуң продукцияны бууламал сакляруу он берген объектини кырауу

юсюндон да айтханды. «Агро-Ком» компанианы 5,3 миллиард сом багыасына 100 гектар жерни альякъ тепилчаланы кырау жаны бла проекти, «Продукцион-акционер общество» 2016 жылда хайырланп башланьрыкъ швидюолою комплекси, «КЭМР-НИ Хладокмбинати» деген ООУ-ну 23 миң тонна жемин продукцияны тап халда саклягъан объект - ала барысы да бу еферда улуу инвестция проекти жетишмил бардырыгъанларын кёргозтедиле.

Кылай-алай болсада, быйыл заводланы барыса да тахта кегелден 191 миллион условный банка конзервала жарашдыргъандыла. Аны асламы - 180 миллион банка башха регионда сатыллыкды.

Хаким бу жаны бла инвестиция проекте болгъанларын билдиргенди эмда аланы хайры бла 2020 жылга тахта кегел конзерваладан 500 миллион условный банка чыгарьырга он болгулуң чертенди.

Кылай, кыайда сатаймы? Олду бизни ише чырмау этген? - деп, власть органланы анга э бурурьга чакьыргъанды.

Кенгеше специалистлени хазырлыуу эмда аны бла байланыш э ма мадрлар этиле барганыны юсюндон КЭМР-ни Аграр университети агробизнес эм жермичи факультетин деканы Анзор Евсаев да сёлоштенди.

Ала кеп торлю вопросла бла консуляциятла этдиле, проектине жарашдырыуу да кыстыдында.

Уста специалистлени хазырлыуу эмда аны бла байланыш э ма мадрлар этиле барганыны юсюндон КЭМР-ни Аграр университети агробизнес эм жермичи факультетин деканы Анзор Евсаев да сёлоштенди.

Документте

Прохладный сахар округну жер-жерли администрациясыны башчысын сайлар эмда кзулугуна салыр мурат бла конкурс бардырыуу жаны бла конкурс комиссиясыны кыраууну юсюндон

Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны БУЙРУГУ

Прохладный сахар округну жер-жерли администрациясыны башчысын сайлар эмда кзулугуна салыр мурат бла конкурс бардырыуу жаны бла конкурс комиссиясыны кыраууну юсюндон

Алакаев А.М. - Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны Администрациясыны Таматасын орусбасары Сарбашлыны С.М. - Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны Администрациясыны Башчысыны орусбасары

Кабарты-Малкар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2014 жылда 10-чу декабрде, №137-ПР

Кабарты-Малкар Республиканы Жаш тёлу правительствосуну кырау жаны бла конкурс комиссияны кыраууну кабыл кёрююну юсюндон

Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны БУЙРУГУ

1 Кабарты-Малкар Республиканы Жаш тёлу правительствосуну кырау жаны бла конкурс комиссияны кёргозтоплогу кабыл кёрюну этрге.

Кабарты-Малкар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2014 жылда 10-чу декабрде, №137-ПР

Кабарты-Малкар Республиканы Жаш тёлу правительствосуну кырау жаны бла конкурс комиссияны кыраууну кабыл кёрююну юсюндон

1 Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны Администрациясыны Таматасы (конкурс комиссияны председатели)

Музаева Н.Г. - Кабарты-Малкар Республиканы Правительствосуну Председателин орусбасары Кабарты-Малкар Республиканы билим берюу, илму эмда жаш тёлону ишлери жаны бла министри (конкурс комиссияны председателин орусбасары)

Алакаев А.М. - Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны Администрациясыны Таматасын орусбасары **Алишова Ф.К.** - Кабарты-Малкар Республиканы Профсоюзларыны биргеги организациасыны председатели (ырызлыгына көрө)

Бабаланы А.Ш. - Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны Администрациясыны Таматасын орусбасары **Тажидин С.З.** - Кабарты-Малкар Республиканы билим берюу, илму эмда жаш тёлону ишлери жаны бла министри (орусбасары (конкурс комиссияны секретары)

Говорев С.А. - Прохладна муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысы (ырызлыгына көрө)

Кабарты-Малкар Республиканы Жаш тёлу правительствосуну структурасын кабыл кёрююну юсюндон

Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны БУЙРУГУ

1 Кабарты-Малкар Республиканы Жаш тёлу правительствосуну кёргозтоплогун структурасын кабыл кёрюгө этрге.

Кабарты-Малкар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2014 жылда 10-чу декабрде, №137-ПР

Кабарты-Малкар Республиканы Жаш тёлу правительствосуну СТРУКТУРАСЫ

Курорта эмда туризм жаны бла министр

Алакаев А.М. - Кабарты-Малкар Республиканы Башчысыны Администрациясыны Таматасын орусбасары **Кансаева Е.К.** - Кабарты-Малкар Республиканы Парламентини Регламент, депутат этика эмда Парламентини ишин кырау жаны бла комитетини председателин орусбасары (ырызлыгына көрө)

Кабарты-Малкар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2014 жылда 10-чу декабрде, №139-ПР

Экономика

Предпринимательлени саны манг ёсгенди

Май району администрациясында бардырылган кенгеше предпринимательлени бийлыгы ишлери эселпери чыгарылгъанды. Район администрацияны экономика бөлүмүнө башчысы Наталья Канаева билдиргенге көрө, бүгүнкүдө муниципалитетте 264 гитче эм орта предпритияла ишлейди. Энци бизнес бла жюрошенгени саны 727 адам болады.

Сауат алып айтханды, району экономикасында урунганланы кеп кызылгъа 69 проценти бизнес бла корешедиле. Билтыр бла тенгештерден, предпринимательлени саны онуланганга кёбейгенди.

Ким кыясы сферда урунганга карагъанда, бийлы шартланы кёргогө болулуугу бизнесментени экиден бири сатыу-алууда ишлейди, жыйрма проценти эл молкде, сегиз проценти промышленостода эм транспорта алтыдан асламырак проценти кыармашадыла. Квалгъанлары аш-азыкъ жарашдырууда эмда башха жумушларыны мангышуда бардырадыла ишлери.

Ана тилни саклаууру, фахмуланы гюрбежиси

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Андан бер бу издание, халкыны алындыча кесити оюмуң, сезимин, энци сезон аяти, республиканы жашуун ачыкъты кепеди.

лаугъа, тарыхыга да улуу эс бурладыла. Аланы юсеринден алиме кесери оум этгенча жаздыла.

жашууна дер халкыга билдиргендери турардыла. Алагуа уа жер заманда Тешелеуляны Уфулдия, Семенованы Зарема, Батчаланы Лидия, Байчорланы Алина, Ёбензеланы Мадина, Пешчохлыаны Зуура, Айбашланы Эльмира, Биджиланы Асият болушук эм билектик этдиле.

шип, кыялам кырандыларнын юбилейлери бла аглышларгъанды.

УЛПАШАНЫ МУРАТ.
Сурталны ХОЛАЛАНЫ МАРЗИНТ АГЛАНДЫ.

ХУРМЕТЛЕУ Жигитле - бизни арабызда

Ата журтуну Жигитлени кюню Российге кенг халда белгилегенди. Бизни республика да анга аталып, тобуешиле, кыуанчы жыйылула, игирле да бардырылгандыла. Аладан бири «Кабалжикитпаг» ООУ да эттенди. Аны Нальчик шахар округну Тиширларыны совети бла бу чекленген жуупалыгы болган общество кырагъандыла.

Ала тобуешиле Социалист Урууну Жигитлери Молланы Шарифуллинн би Ахоховны Урууну махталуусун орденни толу квалерлери Газаланы Исмаиляны бла Хакулина Амшокованы, «Урунда жигитлери ючюн» майдан этик эмда КЭМР-ни Сыйлы грамотасын саклаууланган. Кабарты-Малкарда «Трудовая доблесть России» регион бөлүмүнө председателини орусбасары Леонид Дондар, Урууну Кызыл Байрагы өрден бла, «Сыйлы грамота» болгон эмда денгизге жорек ырызлыгыын.

Башха жерледеча, мында да культурга, адег-төрени саклаууга, тарыхыга да улуу эс бурладыла. Аланы юсеринден алиме кесери оум этгенча жаздыла.

ОСМАНЛЫНЫ ХЫСА.

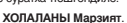
Биз да, ол аглышлагъа амин этсе, ким республикада «Каракачи» газете тауларыбыз сюелген кядар жашасын, дейби!»

Жаросууга, тобуешиле Моллааны Шарифуллинн би Ахоховны Урууну махталуусун орденни толу квалерлери Газаланы Исмаиляны бла Хакулина Амшокова кетамал калгъандыла. Башталаны уа аглышлагъа кырагъандыла.

уланы Нальчик шахар советини председатели Лидия Дигешева бу байранны кырауга себептик эткенге жорек ырызлыгыын билдиргени, жамуат организацианы президиумуну членлери Роза Гетежева жана «Синема» ООУ-ну директору Л.Бабугоевага артыкда дуулу ысык эткенди. Ол, бу дата 2007 жылда берилгенден айтп, жаш тёлу аксерде жигиттик этелени, урунда да жигерлени таңдыра, билмича этерге керек болганыны, тобуешу да ол мурат бла кыраптыгын айтып айтканды.

члени Моттайланы Светлана. Нальчик шахар администрацияны бөлүмүнө таматасыны орусбасары Эльмира Лиза да республиканы айнууна кышын салгангадыла, бион да жаш тёлону койретге юлюшерини кышун тургангадыла салуук, узак эмюе тежегениди.

шюлюн уасты Алла Абазова, 5-чи сабий садын директору Гидия Аюкова да жер эм башка суурайла эткенди. Анатолий Ахоже алгаша эмда байранны кырагъангадыла жорек ырызлыгыын билдиргениди.

ХОЛАЛАНЫ МАРЗИНТ.

матени» деген конкурс эселпери да чыгарылганды. Жумушланы жалкычу сферда биринчи жерге «Сервис спол» предпритияны тиешили бергенди. Эл молк продукцияны жарашдырууда чекленген жуупалыгы болган «Майское ХТП» общество алыч болганды.

Бизни корр.

Кёрмюч

Аккызыланы Имараны юсюнден сөз барганда, аны атасы Якуб бла анасы Сяйраны белгиле художнике болганын саякчан кыймылы. Аллай хауада, кылунда палитрасы, карандашы бла эскени суратчы болмай кыялгыра ону жок эди.

Алай ала балалары искусствону кыйын жолу сайларын артык бек койгоменди. Болса Аллахдан келген фахму инсанды жеринде сыйлап, аны ишлеринде эртден окууна баамлап тебиргенди. Имараны аслам кёрмючлерины саында «Терки

Бизни жашауубузда РФ-ни Художниклерины союзу члени Аккызыланы Имарача бийик фахмулуугу болган адамла аз тобейдиле десек, баям, терте болмас. Аны чыгармачылыгы кыруулары жерикте жетишкенде жаркык аз кыйгайды. Бу конюде уа Имараны КЫМР-ни Культура фондунда «Отражение» деген энци кермюч чылганды.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат.

Терен философия сорчулазга жууапла тапдыра

тамырлары бар» деген проекти да ол болуптаны юсюнден жаз тил бла айтды.

Аны «Отражение» экспозициясы кирген чыгармаларына кызырай, кыра болуптаны Аллай эскемейби, ала кыбюсюнде жаркык тюрсюнюлдуле. Баям, художники ич дунясы, тегереке ке кыварамы да алайды - ол кываруочуну жашауда кываргытыны не заманда да игиле ийиную хорлады, деген оюму сиңдирирге итениди.

Былдай Аккызыланы кызыларыны келюно назиклин, байлыгында теркей кыргыга жарак. Белгилегенде, мударлык, мудалык, кыартлык дегенча

аңгыламла жашауда жерлерин тапханлай турдула. Бу болулазга бюнигюно кеден кырап, алыны Ата журтун, миллет эңичиле тамыры бла бирлешип кирюктени чыгармала эңичиле, аслам затны юсюнден саягышландырадыла.

Алазга тоюноне, кеп философия соругу хар кываручу кеси жууик тамыры бла бирлешип кирюктени чыгармала эңичиле, аслам затны юсюнден саягышландырадыла.

Алазга тоюноне, кеп философия соругу хар кываручу кеси жууик тамыры бла бирлешип кирюктени чыгармала эңичиле, аслам затны юсюнден саягышландырадыла.

мен да бу жаны бла башкалазга ушамаган энци жерим, тилим, ызымы табалганыма ышанырыгым келеди, - дейди автор. Аны алайгыгына уа жакса компьютер амала бла хайрыланп жазылган графика бла төрели живопислери этедила.

Экспозицияны юсюнден кеслерини өз окулманын Культура фонду башчысы Владимир Вороков, КЫМР-ни Художниклерины союзуна таматасы Геннадий Темирканов, искусствоведа Неонила Сундукова, художнике, алиме, СКГИИ-ни студенттери да билдиргенди.

Налчыны Тишаруларыны советини председатели Лидия Дигешева уа, кызыны «Женщина

года» эришюно «Служение муз» номинациясында хорлаганын бла алгышалап, аңа сыйлы диплом, кубок да бергенди.

Белгили художник Фёдор Конохов бир интерюсюнда суратларымы тап ишлер ююн, мен тохтаууз жолучулукка айланыма, дегенди. Аккызыланы Имара да лоз алай, бизни искусствобузуну байкыдырап, европалы кез кыварамы бла миллет тамырларыызга арымай-талмай элпип барды. Ол тик, ныхтылы жолда малкыралы кыыз жетишимли болганына уа Барыбы да жерегибизден кыуанганды.

Дата

Индиялы кинематографияны сау ёмюрю

Радж Капур чыгармачылык жаны бла фахмулулуклары болган юйорде естенди. Биринчи кере сахнада ол атасын театранда алгышлыкк жашкыкылай чыкканды. Онтёр жылында уа аны усталыгына сыйнамлы актёра окуэна сейрге кыалгандыла.

Алай Радж кесини жашаууну театр бла байлалыкка угый, кинода бергенди. «Революция» деген филмде гитче ролданды башланганды бу искусствода аны чыгармачылык жолу. Бир кызым заманда

«Токис» киностудияда режисёру болушкучусу болады. 1945 жылда Бомбейде Радж жумушу бла актриса Джадак Байны ююнө келгенди. Анда ол аны кызын Наргиз таңышды. Аны жомокчанды ариу сыйфаты онсагат жашны жюргюне тоюеди. «Бизни тюбегениби Аллахдан келген чыгармага биз жылы тобейлери. Актеру аны диниясыны кыуарга келденди. Биринчи заманда «Радж Капур

филм» кыаууму ишчилери кеп болмагандыла. Адам саны жетмегиликке, актёра жюрек уунулары, тукелликлери бла бийик жетишимге итингенди. «Сёммаланы кезуондо кече-кон демей ишлегени, аш «суу да унутуп», - деп эсгергенди ол заманы Радж.

«Ою» дегенин ошондан «Сезон дождей» аты филмлери чыкканды. Аны юсюнден бир индиялы кесаматчы экранда Радж бла Наргиз алай жылырайдыла, миллион чырак да алай жанадыла, дегенди.

А филми айтхылык «Бродяга» чыккандан сора кенг белгили болганды. Чыгармачы актёр кыаууму кеп излегенди, судья Ратузнаны ролго адып алмай да бек кыйнап бандыла. Артада, тилей кетип, ол сыйфаты Притхиврадж кыуарча эпалгандыла.

«Бродяганы» салыр ююн, сугуэчюн жак чыккан бир ишлегенди. Индиялы музыканы тепеуенли, багдыл декорацияны хазыралга аслам кюу - кыуару керек болганды. Бир - бир севнана улуу киностудия «Санигара» (ад ж.), «А» булда салынгандыла. Алай чыгырманы бошарга ахчалары жетишимей, Капур бла Наргиз башка филмлени сёммаларына кыатышты, ишлери акырында аны бектеп бергенди.

Ол экрангага 1951 жылда чыгышы, көплене келерине

жетип, дуняя прокатта да иги ахча ишлегенди, Канн кинофестивальны бийик саугасына да тийишти болганды. Ызы бла аны «Тослодин 420», «Простофиля», «Третья клятва» дегенча филмлери дуняя жарыгын көргөндиле. Алада актёрну жыгити не кыйын болууда да бет жарыктылыгыын, жюрек жумушактылыгын тизмеген жашаууга ачык кез бла кыраган сыйдомлю жаш адамды. Ол бизге фахмулу Чарли Чаплинин ролларыны эсибизге келтиредди. Акыр кере бу амтлууда актёр 1970 жылда төртотгалык «Мои имя Клоун» деген кинолентасында чыкканды.

Аны музыкалы картинларыны, мелодрамаларыны, приключенили киносфильмлерини сюжеттерини мурадролорн игилке инануны, хыйлачылыкны жашаууну кыуарча, улуу сыймек дегенча аңгыламла кыуардыла. Фахмулу кинорежисёр, бизнесмен Капур жаматуа сейир көрчюрок темаларны тилпанды. Сөзючюн, сабий амалыкчылык («Чистильщик обуви», 1954 ж.), Пакистандан кыачынчыланы кыадарлары борюнде «Ад ж.), «А» булда жерин тапкан тизмеклик («Бой би», 1973 ж.) эм башканы сюжеттерин да ол профессионалка айынта билгенди. Аланы кыуаруучу келюне жетерча жениги, филм кез бла апирге кыууланга келгени бла да айырмалдыла аны чыгармалары.

Чыгышы, көплене келерине

Бу конюде индияны актёру, киноактери, режисёр Рашид Капурга 90 жыл толук эди. Ол кесини заманында кинокусулоны саугаланы барын да алганды. Актеру аты уа битеу дуняда да индиялы Чарли Чаплин» деп белгили эди.

режисёр Индияны жашауу - турмушун, халкыны миллет эңичилигин ачыкк баямлагыланы адамага улуу сыймеклиги бла ишлегенин хайрындап эди. 1988 жылда аңа өз кызыралыны кинокусулоу студию адым бийик Д. Пхалке аты саугасы берилгенди ол соевденди.

Индиян жак кымбар Радж Капур, жарыгузга, дуниясын алышындырган. Аны Аушан ханы бла индиялы кинематографны сау ёмюрю бошлаганды деген бла уа бюнигюно келди киши дауламасы.

КАЛАБЕКЛАНЫ Нажабат.

ТАМАША ШАРТ

Магнит жашчык чынтты жигит болурга итинегеи

Омек областдын жетижылык Колл Кругличенко усталарын, тенглири да кесини айтылыкк фахмусу бла сейрсиндиргенли турды: термидин ишленген затта аны чыкканы тюз да жабашты. Рылгыанча «кытып» кыладыла.

Жашны бу эңичилиг атасы бла анасы терт жылдында эслеген эдиле. Жашкыкны тууганын кюнөне анасы улуу торт этгенди. Аны ашай турганды сабий кыашкыны ауузуна жетиргендей, ол аны бурнуна жабыханды. Кола, тенглири кыюоп, абаданлагы аны көргөзгөргө чалганды. Алай ала, таты зат алай болуучу деп, аңа артык эс бурмагылды. Ол кичини кола да бу ишин кытайрык көргөзгөнтө. Балаларыны быллай эңичилиг кыядан чыкканын бла алганды аңгыламлагандыла.

Тукчуумбузда алай хумери болган адам тобегменди. Биз кесибиз да ол жаны бла сейр кесибиз тыйлобюз: мен ичкес саууучу, эрим а мейханазатору. Кола кеси уа бу эңичилик аңа да жетишкенды алгыз тюкенде холдипникден тол ургандан сора «берилген» сунады. Ол кезиуде жашкык бек кыоргыкчыл эди. Саулугуна заран жетмегенди, алай бу болуму сабий шөндө да унуталмаганды. Деиди аны асанас Юлия Витальевна.

Жаш а кесини жаңгы онгланы жаратканды, школда шүбөклери да аллай эгер юйрейрге коршоеди. Алай аны бла бирге окулканы кыачкычыла алгызга темир затла жаңгыз да Кола кыталарында турса жабыханларын айтдыла. Дагыда белгилерге керекди - тюз да магнитдей, жаңгыз да бир уг-

ай, талай кышкык, шай, шыш да аны юсюнден кетмей, жаңгы жылгык назы терекке окуэна ушатадыла.

Сабий уа, бу хумери бла хайырлана, аманжылга кыажуу борюнде «Ад ж.), «А» булда шурга, чынтты жигит болурга оюеди. Аны ююн ол ата-анасына аны юсюнден газетге кыагыт иерлерин тилегенди. Статя басмага чыкканды уа, халар кенгге жайылганды. Аланы юйлерини корреспондентле, телевизиончикле да келип башлагандыла. Интернетте да билдири берилгенди. Алай, жарыгузга, анда сабий кыл растовода жуунады дегенча, көп оюрок зат да жазылды.

Жашны юсюнден айта, Юлия Витальевна Кола жууу сабий болганын, кимге да болушурга ашыккычан билгилейди. Башха жашкыкын

ш, да ол футбол кыуучууду, атасыны гитарасында ойнайды, азы-азык этерге да жарайды. Кыюлуна алган затын келю бла тамамларга коршоеди.

Алай Кола быллай фахмусу болган жаңгы тыйлобюд. Ошбег жый мындан алгыз Болгарияда магнит адаманы жыйлуулугу кыуаргалган эди, ары ох жуоз инсан өлгенди. Аланы араларында рекордсменде да бардыла. Юлгоге, алгыз Чернобылде жашаган Леонид Тенкаев, оюси жабашдырып, онбир килограмм ауурулугу болган темирни туталды. Аны Леониди чарымдан айргыган да тынч ич тыйлобю.

Ол кесини бу эңичилигин ошон электрозаңдыдагы авариядан сора бир жылдан өзгенди.

«Российская газета Неделя».

Конкурс

«Заман» газетни - хар таулу юйорге

Жоруктары

Ана тилинде чыккан газетни редакциясы «Жазылы-2015» деген конкурс бардыра. Аны мураты - «Заманы» окчуучуларын кебейтуо, аңа себеплик этергеюре коршогенлени тирилтидо, келерин келююнодо. Конкурсча кыатышурга шахар, район управленялада, почта связны битеу белюмеринде урунганда, почталында да чакырыладыла.

кёрмюдөлери бла тенгешдирилип тохташдырылыккыдыла.

Итогла чыгарыу

Конкурсну итогалры жазылу кампания бошалгандан сора 2015 жылы алланда чыгарылдыла эмда газетде басмаландыла.

Хорлаганлагга саулгаа

Саугаланыллык беш жер тохташдырылады.

- 1-чи жер ючюн - 6000 сом
- 2-чи жер ючюн - 5000 сом
- 3-чо жер ючюн - 4000 сом
- 4-чо жер ючюн - 3000 сом
- 5-чи жер ючюн - 2000 сом

Номинациясы
Номинация - «Заманга» жазылганын санын кебейтуу». Окчуучуларыны кышулуудулары 2014 жылы экинчи жарымыны

Жазылыгыз! Бу тапды!

Федеральное государственное унитарное предприятие «ПОЧТА РОССИИ» Ф СП - 1
Бланк заказа периодического издания

АБОНЕМЕНТ На газету ЗАМАН (наименование издания)			(индекс издания)						
На 20 год по месяцам									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Куда _____ (индекс издания)					Адрес _____ (индекс издания)				
Кому _____					Плани отгрузка _____				
г/в _____ место _____ литер _____					ДОСТАВочная КАРТОЧКА (индекс издания)				
На газету ЗАМАН (наименование издания)					С т о м м о с т ь _____ руб. коп. _____ руб. коп. _____ руб. коп. _____				
					На 20 год по месяцам				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
город _____ район _____					Фамилия И.О. _____				

Театр

Балалага - сейир юн

Куулийланы Кыайсын аттар Молкзор кырал аромат театр Жаңы жылга отап байром оюн хазыралганды. Собылге деп «Новогодний переломок» деген спектаклины көргөзюр мурталды. Аңа труппаны саныулу, жаш актёрлары да кыатышкыдыла. Хар замондо, гитче кыуаручусуны оюно, эришюле, Кээр Алпа, Кээр Кыз, жомокчаны жигитлери бла тобешиюле сакыладыла.

Ошону театрга **24-чю декабрдын 30-чугуа** дер болушкучула, **10.00, 11.30, 13.00, 15.00 сагата** бошонуркыдыла. Сорорулары болгана бу телефон номерле бла сөлөшсинле: **47-50-40; 47-54-37**
Хош келизиз!

Билдириу

Сыйлы керлюкюле

22-чи декабрде Музыка театрга КЫМР-ни халкы поэти Зубер Тхогазизову 80 жылгына хоролонган юбилейниги бардырылыккыды. Анда жазуучуну жашуу, чыгармачылык жолуну юсюнден айтылып, назмулары да окулушкучула. Ол **18 сагат 30 минутта** бошонуркыды.

23-чю декабрде уа Тхогазизову туугун конон Терк районда белгилерикче. Сорорулары болгана бу телефон номерле бла сөлөшсинле: **47-33-25; 40-24-11**
Хош келизиз!

ПРАВО НИЗАМ

Бюджет ачканы монаргза аксыллары толмаганын

РФ-ни ФСБ-сыны Кызарты-Малкярда Управленийыны кыуучулары бюджет ачканы тоуандан саягышкыла деп билдиргендиге бизге бу ведомствону пресс-службасындан. Руслан Тлеухов, Руслан Балкизов эманда Хасаный Чыгышев Фелдеральн эманда республиканы программаланы чеклеринде КЫМР-де элмпюно айнтуугуна блөмонген субсидияларыны кылга этерге мураты болганын хайтты.

Тинтүлгөндө аныктыланганыча, ала, хыйлачык этип. Эл мпок министрствого жалган документле көргөзүп, субсидия алгырга умут этгендиге. Министрствода бардырылган след-

стве ишлени кезиунде жалган документле табылгандыла. Алазга көре, хыйлачылгага 15,784 миллион сом берилге тийишти эди.

КЫМР-ни Май эм Урван сюдлерини оюулары бла белгиленген адамла РФ-ни Уголовный кодексини 30-чу статьясыны 3-чо кесюгөне эмда 159.2 статьясыны 1-чи эмда 4-чо статьяларына кере бузуклык этгендерин тохташдыргандыла. Сюдоно оюну бла Тлеухов юч жыл, бла алгы айта туулганды эмда аңа 20 минг сом тазир салынганды. Балкизовха бла Жерештеевге уа 350 эмда 250 мингитер сом тазир төлөрге оюн этилгенди.

РФ-ни Наркоконтролюну КЫМР-де Управленийыны кыуучулары наркотиклени сатканын, улуу кырдкы эсдоргөргөндерин юсеринден билгене бар оюле, бу телефон номерле керек сөлөширини тилейди: **8 (8662) 49-21-05, 8 800-100-70-77.** Ала юн узуну ишлейди.

Бизни корр.

Наркоконтроль

Юч жыл тутмакча турлукду

Налчык шахарны сюдо Абазов деген эр кишини юч жылны термиде тутатрга деп оюну чыгарганды. Ол РФ-ни Уголовный кодексини 228-чи статьясыны 2-чи кесюгөне көре терселенди. Башкча айханда, законлагга бузуклык этип, наркотиклени сатып алганы эмда асырылганы оюн. Аны юсюнден бизге ведомствону пресс-службасындан билдиргендес.

Сюд тохташдырганча, Абазов бийыл июнь айда кесини машинасында Москвага барганды. Ол анда героин сатып алганды (7,54 грамм). Налчыкке кытайхан заманда,

аны наркоконтролюну полициялары туткандыла. Следствияны кезиунде аныктыланганыча, наркополицияла амалыкчы кыаууму жолун кесгендиге. Аны келечилери тохташдырылгандыла, алааны терсуле материалла хазыралгандыла.

РФ-ни Наркоконтролюну КЫМР-де Управленийыны кыуучулары наркотиклени сатканын, улуу кырдкы эсдоргөргөндерин юсеринден билгене бар оюле, бу телефон номерле керек сөлөширини тилейди: **8 (8662) 49-21-05, 8 800-100-70-77.** Ала юн узуну ишлейди.

Бизни корр.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЫААРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЕГИЯ:
БЕШПАЙДАНЫ Мутажип (баш редактору) оубрасары)
КЮНАКЪАЛАНЫ Хасан (баш редактору) оубрасары)
ТОКЪАЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары)
ТЕКУЛАНЫ Хава (жаммау - политика блөмоню таматасы)
САРАКЪУЛАНЫ Асият (култура блөмоню таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приемный - 42-43-01.
Баш редактору оубрасары - 42-38-21, 40-84-82.
Жууалы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспонда - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕТОМТЕРИ:
Жаммау-политика жашуу - 42-67-68, 42-24-02.
Култура - 42-75-82.
Социальн-экономика - 42-66-73, 40-50-18.
Жангылыкыл эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окчуучуны бла байламлыкка жюрютүү эм редакция - 42-37-94.
Тилманлагы - 47-31-28, Сурут алуучу - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагыт жюртюрмейби.
Кыюу заманда редакция хыймакы эм ала арга кыайтарымадыла.
Газете басмааланган материалла айтылган оюмла редакцияны оюму бла кесилмекке болушкучула. Алада айтылган хар зат оюно.
Россей Федерацияны Басманы юсюнде законуна тийишлиликке материаланы авторлары кеселери жууууладыла.
Редакция авторлардан 400 гыат тизгилди (машина бла жазылган 5-бет) келюп алмайды.
Газет Басманы эм асламын информацийны эркинкери хажорууду жаны бла Кызарты-Малкяр регион инспекцияны 1994 жылда 11-чю номерде регистрация этигенди.
Регистрация номер — Н— 0066. Идентиф. - 51532

Газетни басмага КЫМР-ни Басма эмда асламы коммуникация жаны бла кылар комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.
Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Налчык шахар, Ленин аты проспекти, 33
Газетлени ислерин тапшыру ююн КЫМР-ни почта связны Федеральнй Управленякка жуууладыла. Телефонла: **76-01-28, 76-01-10**
Газетлени россичага салгу ююн КЫМР-ни «Роспечать» акционер обществосу жуууладыла. Телефон: 42-69-34

Номерге графике кере 19 00 сагатада кыюу салынды. 20.00 сагатада кыюу салынганды

ГАЗЕТИНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРЫЛА:

Бешпайданы Мутажип-дежурный редактор.
Кеселуочүна Зурфия - жууалы секретарыны оубрасары;
Акушуданы Фетура (1,2-чи бетле),
Зешаданы Лидя (3,4-чи бетле) - корреспонда.

Тиражи 2130 экз. Заказ № 2433

36000, Налчык шахар,
Ленин аты проспекти, 5.
Электрон почта: ebor50@mail.ru